

Unglingi skrivari í fjórðings öld

Tá hann kom í starvið kendu eldri menn í bygdini ábyrgd fyrri at geva nýggja skrivaranum góðan førning

JÓANNES HANSEN

Fyri einum mánaða síðani bjóðaði býráðið í Fuglafirði til móttøku. Høvið var, at býráðsskrivarin, Jákup Frants Larsen, hevði verið í starvi hjá kommununi í 25 ár, og hóast hann ikki er eldri enn so, at hann 14. november verður 47 ára gamal, so hevur kommunuskrivarin í Fuglafirði røkt skrivara-starvið í 24 ár, og síðani 1. desember í 1976 hevur hann næst eftir formannin í Fuglafjarðar kommunu havt fyrisitingarluga ábyrgdina av kommununi.

Jákup Frants Larsen er kanska meiri enn nakar annar ímyndin av kommununi í Fuglafirði, og tað sást eisini, tá móttøkan var, og ein rúgvja av fólkoi hugdi inn á gólvíð.

Formenninir í Fuglafjarðar kommunu hava sitið leingi í sessinum, men hóast skrivarin ikki er eldri enn so, at hann er í tí aldrinum, tá tað eru fleiri, sum fara í starvið, ið kanska verður mett sum lívsstarvið, so hevur kommunuskrivarin starvast saman við fyra bygdarráðs- og býráðsformonnum (Fuglafjarður valdi eitt langt skifti at vera størsta bygd í landinum, áðrenn teir gjørdur av at taka býarheitið, sum kommunur við fleiri enn fimtan hundrað íbúgvum hava rætt at brúka).

Tá Jákup Frants Larsen kom í starv hjá kommununi í 1974, var Ditlev Eldevig formaður í kommununi. Hann sat fram til og við 1976. Tá tók Sigfríður Vørðhamar við. Í fyrstu atløgu var hann formaður í eitt skeið – fram til og við 1980 – og seinni var hann formaður frá 1989 og til og við 1996. Steintór Larsen var formaður frá 1981 og til og við 1988, og síðani á nýggjárinum í 1997 hevur Hallbjørg Hansen verið formaður í Fuglafjarðar kommunu.

Karmarnir eru ikki viðir

Tað er bara í tveimum kommunum í Eysturoy, at uppstillingin til kommunuval er politisk. Onnur er Gøtu kommuna, og hin er í Fuglafirði. Jákup Frants Larsen hevur verið skrivari, meðan formenn og samgongur av ymiskum slagum hava stýrt kommununi, men skrivarin heldur ikki, at talan hevur verið um stórvægis mun á tí, sum politikararnir hava ætlað og útintt:

– Nú hava vit eina inn-tøku uppá umleið 30 milliónir, og tá rentur og avdráttir eru farnir av, og tað er góldið til almenna og heilsamál, IRF og aðrar postar, sum býráðið sum so

einki kann gera við, so er tað so lítill partur av inn-tøkuni, sum býráðið hevur at ráða yvir. Raksturinn liggur meiri ella minni fastur, og so er spurningurin, hvat lokalpolitikararnir vilja brúka iløgukrónurnar til, og í tí hava allir vilja betrað um treytirnar hjá vinnulívinum, og annars gjørt tað so liviligt hjá fólkinum, sum tað hevur borið til.

Og so vísir skrivarin á, at síðani í sjeiti árunum eru stórar iløgur gjørdar í eitt nú havnarlag, fótbóltsvøll og ítróttarhøll, barnagarð, kirkjugarð, eldrasambýli og byggibúning.

Lesturin mátti dvína

Kommunuskrivarin var bara 21 ára gamal, tá hann kom í starvið, sum eftir øllum at døma gjørdist lívsstarvið hjá honum:

– Eg var liðugur í studentaskúlanum í Høydølum í 1972. Tey bæði næstu árin fekt eg við fyrifallandi arbeiði, meðan eg hugsaði um, hvat fyrri lesna eg skuldi fara í holt við. Á sumri í 1974 var eg sloppin inn á læraraskúla og inn á lærðan háskúla at lesa lögfrøði, men so var tað, at kommunan søkti eftir einum skrivstovumanni, eg søkti, fekk arbeiðið, og so hugsaði eg sum so, at hetta var vert at royna, og síðani havi eg verið her, og eg havi havt eitt spennandi og fjølbroytt starv.

Tá Jákup Frants Larsen kom í starv hjá kommununi, var Obert Eliassen kommunuskrivari. Av heilsuávinum fór hann úr starvinum 1. august 1975, og so røkti Jákup Frants skrivarauppgávuna inntil tað í 1976 varð lýst eftir nýggjum skrivara. Jákup Frants sakti, fekk starvið og hevur formliga sitið í skrivara-starvinum síðani 1. desember 1976.

Skrivarin og formaðurin

Kommunuskrivarin í Fuglafirði heldur fyrri, at tá hann kom í starv hjá kommununi visti hann ikki nógv um kommunal viðurskipti og kommunupolitikk. Meðan hann gekk í Høydølum hevði hann gingið til bókhald í handilsskúlanum, og tað kom væl við í kommunustarvinum, tí tey fyrstu árin var uppgávan hjá skrivaranum fyrst og fremst at bóka.

Hetta er síðani broytt. Kommunala fyrisitingin er nógv styrkt síðani fyrrpartin í sjeiti árunum, tá nýggj kommunulóg varð samtykt, og politiska viðgerðin var víðkað til umframt í sjálvum bygdarráðnum eisini at vera í nevndum. Nú eru seks fólk í starvi á komm-

unuskrivstovuni í Fuglafirði, m.a. býarverkfrøðingur og ein bókhaldari.

Sambært starvsfólka-reglugerðini hjá kommununi, sum varð góðkend av landsstýrinum í november 1998, er kommunuskrivarin næsti fyrisitingarlugi maðurin hjá býráðsformanninum, og tá tað ikki er fulltíðar starv at vera býráðsformaður í Fuglafirði, so er tað uppgávan hjá skrivaranum at hava ábyrgdina av fyrisitingini:

– Formaðurin er á kommunuskrivstovuni hvønn fríggjadag. Annars hava vit dagligt samband, og tað eru fáir dagar, at formaðurin ikki er á skrivstovuni, tá hon er liðug við sitt borgarlaga starv. Soleiðis eru treytirnar.

Førningur frá teimum eldru

Í Fuglafirði siga tey, at tað er ikki tað lokalmál, sum skrivarin ikki er inni í, og fuglfirðingar siga, at skrivarin man duga alt matrikul-kortið yvir Fuglafjarð út-tan-at.

Jákup Frants Larsen sigur, at í Fuglafirði er ikki skifti út – hvørki innangarðs ella uttargarðs – har er nógv ogn, og tí er jørðin smábýtt. Spurningurin um útskipting var frammi í sjeiti árunum. Jørðin varð matrikulerað, men hon varð ongantíð útskipt.

– Eg visti millum lítið og einki um jarðarviðurskiptini, tá eg kom í starv hjá kommununi. Tá var kommunuskrivstovan í gamla skúlanum, har sum bókasavnið nú er. Fleiri av teimum eldru

monnunum høvdu tað fyrri, at teir komu inn á gólvíð at práta, og kanska kendu teir eina ábyrgd fyrri at læra meg um jarðarviðurskiptini. Eg legði meg væl eftir at lurta eftir teimum, tá teir tosaðu um jørð, familjur og onnur viðurskipti í bygdini, og tað, sum teir lærdu meg, hevur verið sera hent.

Men kendi tú tað ongan-tíð soleiðis, at fuglfirðingar vóru ótryggir við at hava ein kommunuskrivara, sum var so bláðungur?

– Ikki á nakran negativan hátt, men heldur hin vegin. Eg havi í hesum sambandi hug at nevna Herluf Bert-holdsen, sála. Hann var lærari, og hann hevði verið skrivari hjá kommununi í 21 ár (frá 1943 og til 1964). Eg hevði havt hann til lærara, og tá eg kom í skrivara-

starvið, kendi eg, hvussu stóran áhuga hann hevði í, hvussu tað gekk, og hvussu hann ynskti at lyfta upp-undir og stuðla mær, og tað at hann og aðrir vístu áhuga og stuðlaðu hevði við sær, at tað gekk skjótari at seta seg inn í kommunalu viðurskiptini.

Hvussu leingi verður Jákup Frants Larsen í skrivara-starvinum?

– Mær dámar ógvuliga væl arbeiðið. Tað er huga-ligt at samskipta við fuglfirðingar, landsmyndugleikarnar og aðrar kommunur, stovnar og fyrirtøkur og at samstarva við hini á kommunuskrivstovuni og lokal-politikararnar. Eg havi ongur ætlanir um at skifta arbeiði, men vit taka ein dag í senn, tí vit vita ikki, hvat fram-tíðin hevur at bjóða.

Jákup Frants Larsen, kommunuskrivari. Hann hevur verið í starvi hjá Fuglafjarðar Kommunu í 25 ár. Mynd: Jens Kristian Vang